

BULGARİSTAN

TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Haziran 2026

Raporu Hazırlayan: Sofya Ticaret Müşavirliği

1. Ülke Pazarında Tarım ve Hayvancılık Sektörü

1.1 Sektörde Üretim

Bulgaristan ekonomisinin temel taşlarından biri olan tarım ve hayvancılık sektörü, 2026 yılı itibarıyla modernizasyon ve Avrupa Birliği uyum süreçlerinin merkezinde yer almaya devam etmektedir. Ülke topraklarının yaklaşık %47'sini kapsayan verimli arazileriyle Bulgaristan özellikle tahıl, yağlı tohumlar ve gül yağı üretiminde küresel bir oyuncu kimliğini korumaktadır. 2025 yılında tarım sektörüne sağlanan 2,25 milyar euroluk rekor destek paketiyle ivme kazanan sektör, bir yandan iklim değişikliğinin getirdiği risklerle mücadele ederken, diğer yandan teknolojik dönüşüm ve sürdürülebilir üretim modelleriyle rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir.

Bulgaristan ekonomisi için tarım, yalnızca geleneksel bir geçim kaynağı değil, aynı zamanda dış ticaret dengesini koruyan ve kırsal kalkınmayı tetikleyen stratejik bir disiplindir. Tarım sektörünün Bulgaristan ekonomisindeki payı 2025 yılı ön verilerine göre %2,8 olarak gerçekleşmiştir. Bulgaristan İstatistik Enstitüsü verilerine göre 2025 yılında tarım sektörü çıktısı değer bazında 4,92 milyar euro seviyesinde gerçekleşmiştir. 2024 yılına kıyasla %4,9 artış kaydedilmiştir. Bitkisel üretim nihai tarımsal üretimin %68,5'ini, hayvansal üretim %26,4'ünü, tarımsal hizmetler ise %5,1'ini teşkil etmiştir.

Yıllar İtibariyle Kayıtlı Tarımsal Üretici Sayısı

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025*
Toplam Kayıtlı Çiftçi Sayısı	80.905	76.965	72.371	70.677	67.742	66.310

Kaynak: Bulgaristan Tarım Bakanlığı 2025 Yılı Raporu

**Not: 2025 yılı Haziran ayı itibariyle*

2023 ve 2024 Tahıl Üretimi

Ürün	Hasıla (hektar)		Ortalama Verim (ton/hektar)		Üretim (ton)		Üretim Değişim (2023/2024)
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	%
Buğday	1.220.906	1.194.507	5,43	5,73	6.623.700	6.846.316	3,4
Çavdar	7.655	6.438	1,81	1,99	13.858	12.800	-7,6
Tritikale	35.150	20.867	3,22	3,05	112.993	63.728	-43,6
Arpa	149.980	196.376	5,14	5,36	770.347	1.052.483	36,6
Yulaf	13.005	23.573	2,25	2,26	29.318	53.348	82,0
Mısır (tane)	534.637	503.025	4,48	3,18	2.393.122	1.597.935	-33,2
Pirinç	11.203	12.153	6,08	5,68	68.070	69.010	1,4

Kaynak: Bulgaristan Tarım Bakanlığı 2025 Yılı Raporu

2023 ve 2024 Yağlı Tohum Üretimi

Ürün	Hasıla (hektar)		Ortalama Verim (ton/hektar)		Üretim (ton)		Değişim (2023/2024)
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	%
Ayçiçek	869.907	929.145	2,03	1,73	1.764.594	1.609.367	-8,8
Kolza	79.794	64.264	2,57	2,46	204.788	158.134	-22,8

Kaynak: Bulgaristan Tarım Bakanlığı 2025 Yılı Raporu

2024 Yılı Sebze Üretimi

Ürün	Ekilen alan: sera + arazi (hektar)	Üretim (ton)			Ortalana Verim (kg/hektar)	
		Toplam	Ana arazilerden	Sera üretiminden		
Domates	3.565	128.144	71.086	57.058	24.411	
Salatalık	676	50.690	5.263	45.427	20.165	
Kornişon	219	3.760	3.740	20	17.156	
Patlıcan	497	14.559	14.559	-	29.374	
Kabak	178	3.312	2.459	853	18.215	
Balkabađı	1.303	12.191	12.191	-	9.356	
Kavun	4.095	37.575	37.575	-	9.176	
Karpuz	5.330	122.930	122.930	-	23.064	
Biber	2.836	57.169	51.602	5.567	19.133	
Mısır	784	3.801	3.801	-	5.258	
Bezelye	877	1.887	1.887	-	2.152	
Yeşil fasulye	227	1.914	1.914	-	8.432	
Lahana	1.684	32.522	32.522	-	19.312	
Karnabahar	45	503	503	-	11.178	
Brokoli	27	221	221	-	8.185	
Marul ve yeşil salata	114	1.838	1.665	173	16.324	
İspanak	95	586	586	-	6.168	
Pırasa	140	1.551	1.551	-	11.079	
Arpacık soğan	78	673	637	36	8.273	
Diğer (enginar, dereotu, kuşkonmaz, maydanoz, soğan, sarımsak)	210	987	987	-	-	
Kuru soğan	3.069	35.816	35.816	-	11.670	
Havuç	661	10.196	10.196	-	15.425	
Sarımsak	273	781	781	-	2.861	
Diğer (turp, pancar, yaban havucu)	169	1.513	1.513	-	-	
Bamya	665	1.387	1.387	-	-	
Patates	6.770	113.935	113.935	-	16.829	
Çilek	710	4.727	3.985	742	6.178	
Toplam						
	Açık Arazi	Sera Alanı				
	33.970	1.332	645.678	535.681	109.997	-
		35.302				

Kaynak: Bulgaristan Tarım Bakanlığı 2025 Yılı Raporu

2023 ve 2024 Yılları İçin Meyve Üretimi

Ürün	Ekilen alan (hektar)		Ortalama Verim (kg/hektar)		Üretim (ton)		
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	Değişim (%)
Elma	3.562	3.527	9.807	10.442	34.933	36.830	5,4
Armut	468	551	5.365	5.290	2.511	2.915	16,1
Şeftali	1.483	2.322	7.282	7.554	10.799	17.540	62,4
Kayısı	2.199	3.224	4.936	5.784	10.855	18.649	71,8
Erik	9.256	9.579	6.238	6.347	57.737	60.796	5,3
Kiraz	9.648	10.213	4.791	4.938	46.222	50.435	9,1
Vişne	934	1.003	3.505	3.346	3.274	3.356	2,5
Ceviz	7.509	7.559	459	560	3.450	4.235	22,8
Badem	1.077	1.840	578	621	622	1.143	83,8
Fındık	1.727	1.724	463	502	799	865	8,3
Ahududu	1.572	1.524	3.598	3.360	5.656	5.121	-9,5
Kuşburnu	851	1.007	1.496	1.254	1.273	1.263	-0,8
Diğer	530	645	-	-	1.482	1.765	19,1
Toplam	40.816	44.718	-	-	179.613	204.913	14,1

Kaynak: Bulgaristan Tarım Bakanlığı 2025 Yılı Raporu

2023 ve 2024 Yılları İçin Hayvansal Ürün Üretimi

Ürün	2023	2024	Değişim (%)
1. Süt – toplam (bin litre)	791.757	770.520	-2,7
İnek sütü	705.618	687.584	-2,6
Manda sütü	16.354	15.444	-5,6
Koyun sütü	50.255	48.125	-4,2
Keçi sütü	19.530	19.367	-0,8
2. Et – karkas ağırlığı olarak toplam (ton)	228.158	241.433	5,8
Kırmızı et	106.082	116.112	9,5
Beyaz et	122.076	125.321	2,7
3. Yumurta – toplam (bin adet)	1.397.098	1.175.817	-15,8
4. Bal – toplam (ton)	11.189	10.440	-6,7

Kaynak: Bulgaristan Tarım Bakanlığı 2025 Yılı Raporu

1.2 Ortalama ‘‘Küçük Tüketici Sepeti’’ Fiyatları

2026 yılı itibarıyla Bulgaristan’da temel gıda ve ihtiyaç maddelerini kapsayan ‘‘Küçük Tüketici Sepeti’’ fiyatları, küresel ekonomik eğilimler ve ülkenin Euro Bölgesi’ne geçiş süreciyle birlikte yeniden şekillenmektedir. Bu stratejik dönemde şeffaf fiyatlandırma politikasını güçlendirmek ve tüketici haklarını korumak amacıyla hayata geçirilen **foodprice.bg** ve **kolkostrova.bg** gibi dijital platformlar, halkın en çok tükettiği yaklaşık 30 temel gıda maddesinin hem toptan hem de perakende fiyatlarını zincir marketler bazında karşılaştırmalı olarak sunarak piyasa denetiminde kilit bir rol oynamaktadır.

Mayıs 2026 verilerine göre, Bulgaristan’daki ortalama market fiyatları ve 1 yıl önceye göre kıyaslama aşağıda yer almaktadır:

Ürün	Birim	Mayıs 2025 (€)	Mayıs 2026 (€)	Değişim (%)
Ekmek	500g	0.95€	1.05€	+10.5%
Süt	1 Litre	1.45€	1.55€	+6.8%
Yumurta	12 Adet	3.10€	3.35€	+8.0%
Tavuk Göğsü	1 kg	6.80€	7.40€	+8.8%
Peynir	1 kg	10.50€	11.20€	+6.6%
Pirinç	1 kg	1.95€	2.15€	+10.2%
Ayçiçek Yağı	1 Litre	1.80€	1.95€	+8.3%
Domates	1 kg	2.20€	2.50€	+13.6%

Kaynak: foodprice.bg

1.3 Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

İsim	İnternet Sitesi	E-posta
Bulgaristan Tarım Üreticileri Birliği	https://azpb.org/	office@azpb.org
Bulgaristan Çiftçiler Birliği	https://farmunion.bg/	contact@farmunion.bg
Bulgaristan Tahıl ve Yem Ticaretçileri Birliği	http://www.bagft.org/	office@bagft.org
Merkez Kooperatif Birliği	https://www.cks.bg/	info@cks.bg
Ulusal Tahıl Üreticileri Birliği	https://www.grain.bg/	office@grain.bg
Ulusal Koyun Yetiştiricileri Birliği	https://noka.bg/	office@noka.bg
Bioselena Organik Tarım Vakfı	https://bioselena.com/	bioselena@abv.bg
Bulgaristan Kanatlı Hayvan Yetiştiricileri Birliği	http://bpu-bg.org/	ceo.bpu@gmail.com
Bulgaristan Sera Ürünleri Üreticileri Derneği	https://bapop.org/	office@bapop.org
Bulgaristan Ahududu Çilekçiler Üreticileri Derneği	https://www.bam-bg.com/	bam.petkov@abv.bg
Ekolojik Tarım Üreticileri Derneği	https://agroecology.bg/	agroecology.bulgaria@gmail.com
Karışık Yem Üreticileri Birliği	http://feedspkf.com/	bfma@abv.bg
Bulgaristan Bitki Koruma Derneği	http://www.bppa-bg.com/	bppa@abv.bg
Bulgaristan Tarım Makinaları Satıcıları Derneği	https://bata-agro.com/en/	office@bata-agro.com
Bulgaristan'da Süt İşleyen Şirketler Derneği	http://www.milkbg.org/	bam@milkbg.org
Bulgaristan'da Et İşleyen Şirketler Derneği	http://www.amb-bg.com/	office@amb-bg.com
Bulgaristan Bitkisel Yağ Üreticileri Derneği	https://sunoil-bg.org/en	sunoil@sunoil-bg.org

Bulgaristan'da 2024 yılı cirolarına göre en büyük sektör şirketleri:

Şirket	İnternet Sitesi	E-posta
Cofco International Bulgaria	https://www.cofcointernational.com/	bgusers@cofcointernational.com
Cargil Bulgaria	https://www.cargill.bg/	Cargill_Bulgaria@cargill.com
Buildcom	http://www.buildcom-bg.com/	acc@buildcom-bg.com
Agria Group Holdin	https://www.agriabg.com/	office@agriabg.com
Sevan	http://sevan-bg.com/en	office@sevan-bg.com
Zaria Trade	https://www.zariatrade.bg/bg	office@zariatrade.bg
Euroconsult	https://www.europack-bg.com/bg/	s.apostolova@europack-bg.com
Magic Flame	https://www.magicflame.eu/	contact@magicflame.eu
Risoil Europe	https://risoil.com/	office@risoil.bg
Baldjivi - 91	https://balea-bg.com/en/about-us/	office@balea-bg.com
Parvi May	https://www.pm-dad.com/	parvimai@dir.bg
Adm Bulgaria Trading	https://www.adm.com/adm-worldwide/europe/bulgaria	pepa.ivanova@adm.com
Farm Sense	http://farmsense.bg/	office@farmsense.bg
Agrix Bulgaria	https://www.agrix.bg/	kkrikorian@abv.bg
Asm	https://www.acm-montana.com/	office@acm-montana.com
Brevis	https://brevis.bg/bg	office@brevis.bg
Oktopod Invest Holding	https://agri.bg/agro-firms/oktopod-invest-holding-ead	octopodsa@mail.bg
Agro Bord	https://www.agr.bg/	info@agr.bg
Chs Bulgaria	https://www.chsinc.com/	office@chsins.com
Zlatiya Agro	https://www.acm-montana.com/	office@acm-montana.com

Kaynak: ICAP

1.4 Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Bulgaristan, stratejik konumu ve verimli toprakları sayesinde Avrupa Birliği içinde tarımsal üretim ve ticaret açısından önemli bir role sahiptir. Ülkedeki tarım sektöründe perakende ve toptan satış yapıları, AB mevzuatları, yerel tüketim alışkanlıkları ve büyük zincir mağazaların pazara hakimiyeti doğrultusunda şekillenmektedir.

Bulgaristan'da tarımsal toptan ticaret, özellikle tahıl, yağlı tohumlar, taze meyve-sebze ve hayvansal ürünler etrafında yoğunlaşmıştır. Ülkede toptan tarım ticareti, devlet tarafından regüle edilen ve izlenen belirli merkezler üzerinden yürütülür. Devlet Borsaları (<https://www.dksbt.bg/?a=firstpage>) ve Toptancı Halleri Komisyonu, taze meyve, sebze ve gıda ürünlerinin toptan fiyatlarını ve pazar hareketlerini denetleyen ana kurumdur. Sofya, Filibe, Varna, Burgaz gibi büyük şehirlerde gelişmiş toptancı halleri bulunmaktadır.

Bulgaristan perakende gıda pazarı, son yıllarda geleneksel küçük esnaftan (bakkallar ve açık pazarlar) modern organize perakendeye (süpermarket zincirleri) doğru çok güçlü bir dönüşüm geçirmiştir. Ülkedeki perakende gıda cirosunun çok büyük bir kısmı yabancı zincirlerin elindedir. **Kaufland ve Lidl**, pazarda açık ara lider konumdadır. Bunları **Billa, Fantastico ve T-Market** takip etmektedir. Modern perakendenin yükselişine rağmen, Bulgar tüketiciler taze meyve, sebze, bal ve şarküteri

ürünleri için hala büyük şehirlerde kurulan haftalık veya günlük açık pazarları yoğun şekilde kullanmaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Sektörde Bulgaristan'ın 2025 Yılında En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İthalat Değeri (€ bin)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Romanya	741.509	10,7
2	Yunanistan	670.008	9,7
3	Almanya	667.486	9,6
4	Polonya	439.064	6,3
5	Hollanda	438.475	6,3
6	Türkiye	431.860	6,2
7	Ukrayna	379.765	5,5
8	İtalya	344.925	5,0
9	Macaristan	285.784	4,1
10	İspanya	248.012	3,6
	<i>İlk 10 Toplam</i>	<i>4.646.888</i>	<i>67,1</i>
	<i>Genel Toplam</i>	<i>6.927.539</i>	

Kaynak: Trade Map

2.2 Sektörde Bulgaristan'ın 2025 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İhracat Değeri (€ bin)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Yunanistan	773.133	11,3
2	Romanya	691.562	10,1
3	Türkiye	558.622	8,1
4	Cezayir	525.319	7,7
5	Almanya	451.775	6,6
6	İspanya	349.187	5,1
7	İtalya	277.660	4,0
8	Fransa	255.199	3,7
9	Hollanda	217.025	3,2
10	Polonya	208.425	3,0
	<i>İlk 10 Toplam</i>	<i>4.307.907</i>	<i>62,8</i>
	<i>Genel Toplam</i>	<i>6.858.288</i>	

Kaynak: Trade Map

2.3 Sektörde Bulgaristan'ın 2025 Yılında Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	İthalat Değeri (€)	Türkiye'den İthalatı (€)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
240220	Tütün içeren sigaralar	336.607	181	0,05
120600	Ayçiçeği tohumları	279.398	36.489	13,05
210690	Gıda müstahzarları (başka yerde belirtilmeyen veya yer almayan)	197.929	3.410	1,72
090111	Kahve (kavrulmuş ve kafeini alınmış olanlar hariç)	175.754	0	-
190590	Ekmek, pasta, kekler, bisküviler ve diğer ekmekçilik mamulleri	174.587	9.596	5,49
120590	Yüksek erusik asitli kolza veya rapiska tohumları	160.244	0	-
220210	Doğrudan tüketim için ilave şeker, tatlandırıcı veya aroma içeren sular	158.556	4.269	2,69
180100	Kakao çekirdekleri	148.773	2	0,01
180690	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	127.852	6.779	5,31
240411	Tütün veya rekonstitüye tütün içeren ürünler	118.835	0	-

Kaynak: Trade Map

2.4 Sektörde Bulgaristan'ın 2025 Yılında Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu	Tarife Pozisyonu	İhracat Değeri (€)	Türkiye'ye İhracatı (€)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
100199	Buğday ve mahlut (ekmelik tohumluk ve makarnalık buğday hariç)	1.180.721	6.034	0,51
120600	Ayçiçeği tohumları (kırılmış olsun veya olmasın)	665.302	165.600	24,89
151211	Ham ayçiçeği veya aspir yağı	466.449	48.516	10,40
230990	Hayvan beslemede kullanılan türden müstahzarlar (hazırlanmış kedi veya köpek mamaları hariç)	216.973	11.872	5,47
090121	Kavrulmuş kahve (kafeini alınmış olanlar hariç)	204.433	13.920	6,81
210690	Başka yerde belirtilmemiş veya yer almamış gıda müstahzarları	202.623	18.142	8,95
190532	Waffle ve gofretler	193.421	4.001	2,07
151219	Ayçiçeği veya aspir yağı ve bunların fraksiyonları	163.412	176	0,11
240220	Tütün içeren sigaralar	151.165	3.513	2,32
190590	Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer fırıncılık mamulleri	150.846	481	0,32

Kaynak: Trade Map

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Bin €)

Fasıl	Ürün Adı	2023	2024	2025
01	Canlı Hayvanlar	127	77	37
02	Etlere ve Yenilen Sakatat	0	0	0
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	4.175	5.831	5.455
04	Süt Ürünleri; Kuş ve Kümes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal	1.559	2.408	2.206
05	Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen veya Yer Almayan Hayvansal Menşeli Ürünler	848	1.387	1.179
06	Canlı Ağaçlar ve Diğer Bitkiler; Yumrular, Kökler ve Benzerleri; Kesme Çiçekler ve Süs Yaprakları	2.536	2.487	2.653
07	Yenilen Sebzeler ve Bazı Kök ve Yumrular	113.828	114.241	136.888
08	Yenilen Meyveler ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turuncgillerin ve Kavunların ve Karpuzların Kabukları	91.877	97.709	111.246
09	Kahve, Çay, Paraguay Çayı ve Baharat	799	815	775
10	Hububat	3.133	4.600	1.968
11	Değirmencilik Ürünleri; Malt; Nişasta; İnülin; Buğday Gluteni	892	1.187	1.766
12	Yağlı Tohum ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum ve Meyveler; Sanayide ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman ve Kaba Yem	13.687	27.775	39.946
13	Lak; Sakız, Reçine ve Diğer Bitkisel Özsu ve Hülasalar	35	61	25
14	Örölmeye Elverişli Bitkisel Maddeler; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen veya Yer Almayan Bitkisel Ürünler	32	25	5
15	Hayvansal, Bitkisel veya Mikrobiyal Katı ve Sıvı Yağlar ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar	3.889	3.521	4.032
16	Et, Balık, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar veya Diğer Su Omurgasızları veya Böceklerin Müstahzarları	196	235	439
17	Şeker ve Şeker Mamulleri	13.086	9.476	8.751
18	Kakao ve Kakao Müstahzarları	12.656	12.788	13.357
19	Hububat, Un, Nişasta veya Süt Müstahzarları; Pastacılık Ürünleri	17.009	17.102	17.987
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	41.742	53.231	54.944
21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları	8.051	9.090	8.917
22	Meşrubat, Alkollü İçkiler ve Sirke	8.769	101.98	9.892
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	3.102	3.847	7.117
24	Tütün ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	2.779	918	1.241
Toplam		344.807	379.009	430.826

Kaynak: Trade Map

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı ilk 15 ürün (Miktar ton)

	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2023	2024	2025*
1	070200	Taze veya soğutulmuş domatesler	60.214	62.192	63.172
2	070960	Capsicum veya Pimenta cinsinden taze veya soğutulmuş meyveler (biberler)	20.718	19.474	24.878
3	080711	Taze karpuzlar	16.375	11.895	23.129

4	080550	Taze veya kurutulmuş limonlar ve misket limonları	29.255	33.184	22.701
5	080521	Taze veya kurutulmuş mandandinalar (klemantinler hariç, tangerin ve satsuma dahil)	7.470	8.312	14.975
6	120600	Ayçiçeği tohumları (kırılmış olsun veya olmasın)	3.338	10.230	12.483
7	070610	Taze veya soğutulmuş havuçlar ve şalgamlar	12.511	13.848	12.247
8	070700	Taze veya soğutulmuş hıyarlar ve kornişonlar	9.608	8.526	11.665
9	070310	Taze veya soğutulmuş soğanlar ve arpacık soğanları	2.142	3.366	10.948
10	080540	Taze veya kurutulmuş greyfurlar ve narlar	9.854	12.995	7.561
11	200110	Sirke veya asetik asitle hazırlanmış veya konserve edilmiş hıyarlar ve kornişonlar	6.715	6.148	7.228
12	070993	Taze veya soğutulmuş bal kabakları, kabaklar ve su kabakları ("Cucurbita spp.")	6.386	6.279	6.753
13	220210	Doğrudan tüketim için ilave şeker, tatlandırıcı veya aroma içeren sular (mineral ve gazlı sular dahil)	6.321	7.512	6.498
14	081090	Taze demirhindi, kaju elması, jak fruit, liçi, sapodilla eriği, çarkıfelek meyvesi, karambola vb.	3.709	4.116	6.475
15	200570	Sirke veya asetik asitten başka bir yöntemle hazırlanmış veya konserve edilmiş zeytinler (dondurulmuşlar hariç)	7.730	5.909	6.242
Toplam			299.643	308.454	326.647

Kaynak: Trade Map

**Not: Sıralama 2025 yılı baz alınarak düzenlenmiştir*

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler

Bulgaristan tarım ve hayvancılık sektöründe pazara giriş, hem ülkenin kendi üretim yapısındaki dönüşümler (artan girdi maliyetleri, AB bütçe baskıları) hem de Türkiye ile olan lojistik/kültürel/tüketim alışkanlıklarındaki yakınlık nedeniyle stratejik fırsatlar barındırır. Bulgaristan, AB üyesi bir ülke olduğundan pazara girişte AB normları ve ortak gümrük rejimi kuralları geçerlidir. Sanayi ürünlerinde Gümrük Birliği nedeniyle vergi sıfır olsa da, tarım ve hayvancılık ürünlerinde tercihli vergi oranları ve kotalar uygulanmaktadır.

Bulgaristan'da tarım, hayvancılık ve ticaret belirli coğrafi bölgelerde yoğunlaşmıştır.

- Başkent Sofya ve çevresi: Üretim merkezi olmasa da tüketim, finans, lojistik ve karar alma mekanizmasının merkezidir. Büyük süpermarket zincirlerinin genel merkezleri, ithalatçı gıda distribütörleri ve tohum/gübre distribütörlerinin ana ofisleri Sofya'dadır.
- Filibe ve Güney Merkez Bölgesi: Bulgaristan tarımının kalbidir. Bereketli Meriç Ovası üzerine kurulu olan bu bölge; meyve, sebze, bağcılık ve seracılığın merkezidir. Aynı zamanda ülkenin en büyük gıda işleme ve yem fabrikaları bu bölgede kümelenmiştir.
- Dobriç, Rusçuk ve Kuzey Bölgesi: "Bulgaristan'ın tahıl ambarı" olarak bilinen Dobruca bölgesini kapsar. Büyük ölçekli buğday, mısır, arpa ve ayçiçeği üretimi burada yapılır. Hayvancılık (özellikle büyükbaş ve kanatlı) çiftlikleri de bu kuzey şeridinde yoğunlaşmıştır.

- Kırcaali, Razgrad ve Şumnu: Türk nüfusun yoğun yaşadığı, küçük ve orta ölçekli hayvancılık ile tütün/sebze tarımının yapıldığı bölgelerdir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar

Bulgaristan’da ithalatçı firma bilgilerinin temin edilebileceği açık bir kaynak bulunmamakta olup, söz konusu talepler Bakanlığımızın Müşavire Danışın uygulaması (<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>) üzerinden Müşavirliğimize iletilmesi halinde ilgili sektördeki alıcı firmalara ilişkin bilgiler paylaşılabilir. Bahse konu listeler, farklı kaynaklardan edinilen ve Müşavirliğimizce derlenen bilgilerden oluşturulmuştur.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Bulgaristan Avrupa Birliği üyesi olduğundan, diğer tüm ürünlerde olduğu gibi tarım ve hayvancılık ürünleri ithalatında da AB gümrük ve ticari mevzuatına uygun belgeler gereklidir.

AB TARIC sisteminden her ürünün AB’ye ithal edilmesi aşamasında aranan şartlar ve belgelere ilişkin mevzuata ürün GTİP kodu ile arama yapılarak ulaşılmaktadır: https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır?

Bulgaristan’a tarım ve hayvancılık sektöründe yapılacak ihracatta, ticari gözetim şirketleri tarafından yapılması zorunlu olan devlet onaylı bir sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Fuarın Adı	Şehir	Fuarın Düzenlendiği Sektör	Organizatör	Web sitesi
Şarap Fuarı, 27-30 Ocak 2026	Sofya	Şarap ve İçecekler	Inter Expo Center	https://wineandspirits.show/en/
Uluslararası Tarım Fuarı, 17-21 Şubat 2026	Filibe	Tarım Ürünleri ve Makineleri	International Fair Plovdiv	https://www.fair.bg/en/event/2026/agra-2026
Şarap Fuarı, 17-21 Şubat 2026	Filibe	Şarap ve İçecekler	International Fair Plovdiv	https://www.fair.bg/en/event/2026/vinaria-2026
Gıda Ürünleri ve Ekipmanları Fuarı, 17-21 Şubat 2026	Filibe	Yiyecek (taze meyve-sebze dahil), içecek, ambalaj, makina, gıda teknolojileri	International Fair Plovdiv	https://www.fair.bg/en/event/2026/foodtech-2026
BATA Agro 1-5 Haziran 2026	Stara Zagora	Tarım Ürünleri ve Makineleri	Bulgaristan Tarım Makineleri Ticareti Yapanlar Derneği	https://bata-agro.com/en/
Interfood & Drink, 11-14 Kasım 2026	Sofya	Yiyecek (taze meyve-sebze dahil), içecek, ambalaj, makina, gıda teknolojileri	Inter Expo Center	https://food-exhibitions.bg/en/

Süt ve Ürünleri Fuarı, 11-14 Kasım 2026	Sofya	Süt ürünleri	Inter Expo Center	https://food-exhibitions.bg/en/
Et ve Gıda Ekipmanları Fuarı, 11-14 Kasım 2026	Sofya	Et ürünleri	Inter Expo Center	https://food-exhibitions.bg/en/

4.6 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Bulgaristan, Avrupa Birliği üyesi olarak Türkiye ile doğrudan ikili bir Gümrük Birliği anlaşmasına sahip değildir, ancak Türkiye ile AB arasında 1995 yılında imzalanan ve 1996 yılında yürürlüğe giren AB-Türkiye Gümrük Birliği anlaşmasına taraftır. Bulgaristan 2007 yılında AB'ye tam üye olduğunda, birliğin ortak ticaret politikasını ve mevcut anlaşmalarını otomatik olarak kabul etmiştir. Dolayısıyla, Bulgaristan ile Türkiye arasındaki ticari ilişkiler bu çatı ortaklık üzerinden yürütülmektedir.

4.7 Sektörde Standartlar

Bulgaristan'da tarım ve hayvancılık sektörü, ülkenin 2007 yılında Avrupa Birliği'ne tam üye olmasının ardından köklü bir dönüşüm geçirmiş ve AB standartlarına ve Ortak Tarım Politikasına tam uyumlu hale getirilmiştir.

- Bulgaristan'da hayvancılık standartları, hayvan sağlığını korumayı ve hayvansal gıdaların güvenliğini sağlamayı hedefleyen AB yönetmeliklerine dayanmaktadır.
 - İzlenebilirlik ve Kayıt: Tüm çiftlik hayvanları (büyükbaş, küçükbaş, domuz, kümes hayvanları vb.) resmi olarak tanımlanmak zorundadır. Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı (BFSA) tarafından yönetilen Entegre Bilgi Sistemi sayesinde, bir hayvanın doğumundan kesimine, oradan da market rafına kadar olan tüm süreç takip edilmektedir.
 - Hayvan Refahı: Üretim, taşıma ve kesim aşamalarında AB'nin "insani muamele" standartları (örneğin; nakliye sırasında kafes boyutları, dinlenme süreleri ve havalandırma şartları) uygulanmaktadır.
 - Hastalık Kontrolü: Hayvanlardan insanlara bulaşabilen hastalıkların izlenmesi ve önlenmesine yönelik düzenli testler yapılmaktadır. Belirli durumlarda karantina standartları uygulanmaktadır.
 - Kesimhane ve İşleme Tesisleri: Hayvansal gıdaların üretiminde "HACCP" (Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları) standartları zorunludur. Çiğ süt ve et ürünlerinin işlendiği tesisler yüksek hijyen standartlarına tabi tutulmaktadır.
- Tarımsal üretimde kaliteyi artırmak, çevreyi korumak ve verimliliği sağlamak için "İyi Tarım Uygulamaları" devrededir.
 - Bitki Koruma ve Pestisit Kullanımı: Sadece AB tarafından onaylanmış bitki koruma ürünlerinin (tarım ilaçları/pestisitler) kullanımına izin verilmektedir. Maksimum kalıntı limitleri konusunda çok sıkı laboratuvar denetimleri yapılmaktadır.
 - Organik Tarım: Bulgaristan, özellikle organik gül yağı, lavanta yağı, bal ve tıbbi aromatik bitkiler konusunda önemli bir üreticidir. Organik üretim yapmak isteyen

çiftçiler, tohumdan hasada kadar AB organik tarım regülasyonlarına uymak ve sertifikalandırılmak zorundadır.

- Toprak ve Su Yönetimi: Son yıllarda tarımsal standartların en önemli odak noktalarından biri sulama altyapısının modernizasyonudur. Aşırı gübre kullanımını engelleyerek yeraltı sularının nitrat kirliliğinden korunmasına yönelik standartlar titizlikle uygulanmaktadır.

4.8 Sektörde Etiketleme ve Ambalajlama

Bulgaristan'daki gıda ve tarım ürünleri endüstrisinde paketleme (ambalaj) ve etiketleme gereklilikleri, Avrupa Birliği standartlarına uygun olarak sıkı bir şekilde düzenlenmiştir. Temel amaç, tüketicilerin güvenliğini sağlamak ve şeffaf bilgi sunmaktır. Bulgaristan'daki gıda endüstrisinde paketleme ve etikette zorunlu olarak gıdanın adı, içindekiler listesi (miktarla göre azalan sırada), alerjenler (belirgin şekilde vurgulanmış), net miktar, son kullanma tarihi (TETT veya STT), saklama ve kullanım koşulları, üretici bilgileri, menşe ülke ve besin değerleri (enerji, yağ, karbonhidrat, protein, tuz vb.) yer almalıdır. Ambalaj tarafında ise, gıda ile temas eden tüm malzemeler (plastik, kağıt, metal vb.) insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde standartlara uygun olmalı, hijyenik koşullarda saklanmalı ve ürünün izlenebilirliğini sağlayan parti numaralarını içermelidir. Ayrıca, ekolojik ayak izini azaltmak amacıyla geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanımı konusundaki kurallar giderek sıkılaşmaktadır. Etiketleme gereklilikleri, Avrupa Birliği standartlarına uygun olarak sıkı bir şekilde düzenlenmiştir. Temel amaç, tüketicilerin güvenliğini sağlamak ve şeffaf bilgi sunmaktır.

4.9 Lojistik ve Dağıtım Ağları

Bulgaristan'da en yaygın kullanılan yöntem karayolu taşımacılığıdır. Bulgaristan'ın Türkiye'ye sınır komşusu olmasından dolayı karayolu taşımacılığı hem maliyet, hem de zaman açısından tercih edilmektedir. Bulgaristan lojistik ağındaki en büyük tarihi dönüşüm 1 Ocak 2025'te kara sınırlarında da Schengen Bölgesi'ne tam üye olmasıyla gerçekleşmiştir. Bu durum, Avrupa içi taşımacılıkta Yunanistan ve Romanya hatlarındaki gümrük bekleme sürelerini neredeyse tamamen ortadan kaldırmıştır. Türkiye sınırını ise "Schengen Dış Sınırı" haline getirerek buradaki denetimlerin stratejik önemini artırmıştır. Türkiye ile Bulgaristan arasında sınır kapıları:

- Kapitan Andreevo - Kapıkule: Dünyanın ve Avrupa'nın en yoğun kara sınır kapılarından biridir. Türkiye-AB ticaretinin ana kapısıdır.
- Lesovo - Hamzabeyli: Kapıkule'nin yükünü hafifleten, özellikle lojistik firmalarının yoğun kullandığı ikinci büyük kapıdır.
- Malko Tarnovo - Dereköy: Binek araç ve turizm odaklı geçişler için tercih edilir, ağır vasıta trafiğine uygun değildir.

Bulgaristan'ın lojistik ağları sadece kara yollarıyla sınırlı kalmamakta olup, deniz, nehir ve demiryolu entegrasyonu da bu ağı devasa bir intermodal merkeze dönüştürmektedir. Karadeniz kıyısındaki Varna ve Burgaz limanları önemli bir yere sahiptir. Bunların yanı sıra ülkenin kuzey sınırında akan Tuna Nehri kıyısındaki Rusçuk, Lom ve Vidin limanları nehir taşımacılığı ile Avrupa içi lojistikte stratejik konuma sahiptir. Bu güçlü su yolu ağına, bir de demiryolu katılmaktadır. Bu çerçevede Halkalı (İstanbul) - Svilengrad - Sofya demiryolu aksıyla birleştiğinde kesintisiz bir ticaret koridoru oluşturmaktadır. Böylesine alternatif taşımacılık unsurları Avrupa'ya açılan ana kapısı konumundaki Bulgaristan'ı lojistik pazarındaki payını her geçen gün daha da artırmaktadır.

4.10 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

- Yerel Ürünlere Yönelim ("Bulgar Malı" Hassasiyeti): Bulgaristan'daki tüketiciler arasında yerel ürünlere karşın bir tüketim refleksi yükseliştir. Özellikle süt ürünleri (kaşar ve beyaz peynir), et ve taze sebze/meyve kategorilerinde "Balgarsko proizvodstvo" (Bulgar Üretimi) logolu ürünler öncelikli tercih sebebi olmaktadır.
- Fiyat Hassasiyeti ve Büyük Zincir Marketlerin Gücü: Ülkede gıda enflasyonu ve ürünlerindeki yüksek fiyat artışları, geniş bir tüketici kitlesini fiyat odaklı hareket etmeye zorlamaktadır. Tüketiciler haftalık gıda alışverişleri için giderek daha fazla Lidl, Kaufland, Billa ve T-Market gibi büyük perakende zincirlerini tercih etmektedir. Büyük marketlerin haftalık promosyon katalogları tüketiciler arasında etkindir.
- Organik ve Biyo-Ürün Pazarı: Bulgaristan'da organik tarım ve hayvancılık metodolojileri yaygınlaşmaktadır. Tüketiciler biyo-sertifikalı ürünler için (özellikle bebek mamaları, bal, yumurta ve taze sebzeler) daha fazla ödemeye razı. Büyük süpermarketlerde "Bio" reyonları artık standart hale gelmiş durumdadır.
- E-ticaret Modellerinin Artışı: Bulgaristan'da e-ticaret sektörü her yıl çift haneli büyümeye devam etmektedir. Bu trend taze gıda, tarım ve hayvancılık ürünlerine de yansımıştır. Tüketiciler artık aracıları aradan çıkararak doğrudan üreticiden alışveriş yapabilecekleri online platformları aktif olarak kullanmaktadır. Bunun yanı sıra sosyal medya platformları üzerinden butik çiftliklerden doğrudan taze et, süt ve yumurta siparişi verme alışkanlığı da yaygınlaşmaktadır.

4.11 Sektörde Vergiler

Tarım ve hayvancılık ürünlerinin ithalatı, Bulgaristan ve Avrupa Birliği'nde en sıkı düzenlenen alanlar arasındadır. Prosedürler ve ödenmesi gereken tutarlar tamamen malın bir AB üyesi ülkeden mi yoksa Birlik dışından mı geldiğine bağlıdır. Avrupa Birliği üyesi ülkelere tarım ve hayvancılık ürünü getirdiğinizde süreç serbest dolaşım ilkelerine tabidir. AB Tek Pazarı gereği bu ticarete herhangi bir gümrük vergisi veya gümrük harcı uygulanmamaktadır.

Türkiye veya diğer AB dışındaki ülkelere Bulgaristan'a ürün getirildiğinde daha sıkı mali ve idari kurallar devreye girmektedir. Bu süreçte ödenmesi gereken başlıca giderler şunlardır:

- Gümrük Vergisi: Avrupa merkezi TARIC sistemi üzerinden malın tam gümrük tarife koduna ve menşesine göre hesaplanmaktadır. Ülke ile AB arasında serbest ticaret anlaşması yoksa, ürün türüne göre yüzdelik veya miktar bazlı gümrük vergisi doğmaktadır.
- KDV: Bulgaristan'da ithalatta KDV oranı %20'dir. Bu vergi ürünün fatura bedeli, AB sınırına kadar olan nakliye maliyeti ve hesaplanan gümrük vergisinin toplamı üzerinden tahsil edilmektedir.
- Sınır Kontrol Ücretleri: Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı, sınır kapılarında ürünleri zorunlu denetime tabi tutmaktadır. Bitkisel ürünler için fitosaniter (bitki sağlığı) kontrolü, hayvansal ürünler ve canlı hayvanlar için ise veterinerlik kontrolü harçları ödenmektedir. Riskli ürünlerde pestisit veya hastalık analizi için ek laboratuvar test ücretleri de faturalandırılmaktadır.

4.12 Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Bulgaristan, Avrupa Birliği'nin açık ticaret politikasını benimsemiş olmasına rağmen, tarım sektöründe tarife dışı engeller önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda bitki sağlığı ve veterinerlik

kontrolü AB tarafından onaylanmış sınır kapılarında Tarım Bakanlığı'na bağlı Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı tarafından gerçekleştirilmektedir. Türkiye-Bulgaristan sınırında söz konusu kapı Kapitan Andreevo'dur. Adı geçen kontrol bir kaç aşamadan oluşmaktadır:

1. Evrak kontrolü (menşe ülkeden verilen gerekli sağlık sertifikaları; ihracat belgeleri vb.);
2. Ürün kimlik kontrolü (ürünün geldiği bölge, üreticisi, sağlık sertifikasını hazırlayan doktor, etiket vb.);
3. Fiziki kontrol (ürünler araçtan indirilmekte, belli yerlerden numune alınıp kontrol edilmektedir; örneğin portakal taşıyan bir araçtan tüm paletler indirilip, değişik paletlerden 10 portakal alınıp incelenmektedir; eğer şüphe uyandıran bir durum söz konusu ise, 2-3 portakal alınıp laboratuvar analizine gönderilmektedir).

2019 yılında Bulgaristan'ın AB'nin TRACES elektronik sistemini kullanmaya başlaması çerçevesinde AB'ye ithal edilecek bitki sağlığı ve veterinerlik kontrollerine tabi ürünler için söz konusu ürünler sınıra ulaşmadan önce Bulgar bitki sağlığı ve veterinerlik otoritelerine yazılı ön bildirimde bulunma zorunluluğu getirilmiştir. Ön bildirimi yapılan ürün sınır kontrol noktasına geldikten ve gerekli kontrollerden geçtikten sonra Bulgar yetkililer Ortak Sağlık Giriş Belgesi (CHED) düzenlemekte, bu belge ürüne varış noktasına kadar eşlik etmektedir.

Meyve-Sebze İthalatında 2019/1793 Sayılı AB Regülasyonuna Göre Kontroller

2019/1793 sayılı AB Regülasyonu çerçevesindeki denetimleri Bulgaristan Tarım Bakanlığı'na bağlı Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı yürütmektedir. Bu Regülasyona göre ülkemiz menşeli bazı meyve-sebzeler ile kuru yemişler zirai ilaç kalıntısı ve toksin tespiti için analize tabi tutulmaktadır. Söz konusu ürünler ve analiz sıklıkları AB mevzuatında yapılan değişiklikler ile sürekli değişebilmektedir. 2019/1793 sayılı AB Regülasyonu çerçevesinde yapılan kontrollerin sıklığı firmalarımızın şikayet konusu olmakta ve kontroller esnasında tahsil edilen ücretler (yükleme-boşaltma, laboratuvar testleri, uygunluk sertifikası hazırlanması, kargo vb. hizmetlere ilişkin bedeller) ihracatımızı olumsuz etkilemektedir. Denetim işlemleri için araç sürücüsünün yanında test ve belgelendirmeyi karşılayabilecek yeteri kadar nakit para bulundurması önem arz etmektedir.

2019/1793 Sayılı Regülasyon kapsamında olan Türkiye menşeli ürünlerden laboratuvar analizleri Kapitan Andreevo sınır kapısında yapılanlar:

Ürün Adı	Gümrük Tarife Kodu	Analiz Edilen Madde	Analiz Sıklığı (%)
Limon	0805 50 10	Pestisit kalıntıları	20
Domates	0702 00 0710 80 70	Pestisit kalıntıları	20
Nar	ex 0810 90 75	Pestisit kalıntıları	30
Tatlı biber	0709 60 10 0710 80 51	Pestisit kalıntıları	20
Capsicum türünden biberler (tatlı biber dışında)	ex 0709 60 99 ex 0710 80 59	Pestisit kalıntıları	20
Mandalina (bol/gevşek kabuklu olanlar ve satsumalar dahil); klementine mandalina, wilkings vb. turuncgil hibritleri	0805 21 0805 22 00 0805 29 00	Pestisit kalıntıları	10
Portakal	0805 10	Pestisit kalıntıları	20

2019/1793 Sayılı Regülasyon kapsamında olan Türkiye menşeli ürünlerden laboratuvar analizleri Kapitan Andreevo sınır kapısında yapılmayıp, numuneleri yurt içinde veya yurt dışında başka laboratuvarlara gönderilenler:

Ürün Adı	Gümrük Tarife Kodu	Analiz Edilen Madde	Analiz Sıklığı (%)
Kimyon tohumu	0909 31 00	Pirolizidin alkaloid	50
Kimyon tohumu, ezilmiş veya öğütülmüş	0909 32 00	Pirolizidin alkaloid	50
Kurutulmuş kekik	ex 1211 90 86	Pirolizidin alkaloid	30
Susam tohumu	1207 40 90 ex 2008 19 19 ex 2008 19 99	Salmonella	30
Kuru incir	0804 20 90	Aflatoksinler	30
İncir içeren kuruyemiş veya kuru meyve karışımları	ex 0813 50 99	Aflatoksinler	30
Kuru incir ezmesi	ex 2007 10 10 ex 2007 10 99 ex 2007 99 39 ex 2007 99 50 ex 2007 99 97	Aflatoksinler	30
İşlemden geçmiş veya konserve edilmiş kuru incir, karışımlar dahil	ex 2008 97 12 ex 2008 97 14 ex 2008 97 16 ex 2008 97 18 ex 2008 97 32 ex 2008 97 34 ex 2008 97 36 ex 2008 97 38 ex 2008 97 51 ex 2008 97 59 ex 2008 97 72 ex 2008 97 74 ex 2008 97 76 ex 2008 97 78 ex 2008 97 92 ex 2008 97 93 ex 2008 97 94 ex 2008 97 96 ex 2008 97 97 ex 2008 97 98 ex 2008 99 28 ex 2008 99 34 ex 2008 99 37 ex 2008 99 40 ex 2008 99 49 ex 2008 99 67 ex 2008 99 99	Aflatoksinler	30
Kuru incirden un, gıda ve toz	ex 1106 30 90	Aflatoksinler	30
Antep fıstığı, kabuklu	0802 51 00	Aflatoksinler	50
Antep fıstığı, kabuksuz	0802 52 00	Aflatoksinler	50
Antep fıstığı içeren kuruyemiş veya kuru meyve karışımları	ex 0813 50 39 ex 0813 50 91 ex 0813 50 99	Aflatoksinler	50
Antep fıstığı ezmezi	ex 2007 10 10 ex 2007 10 99 ex 2007 99 39	Aflatoksinler	50

	ex 2007 99 50 ex 2007 99 97		
İşlemden geçmiş veya konserve edilmiş Antep fıstığı, karışımlar dahil	ex 2008 19 13 ex 2008 19 93 ex 2008 97 12 ex 2008 97 14 ex 2008 97 16 ex 2008 97 18 ex 2008 97 32 ex 2008 97 34 ex 2008 97 36 ex 2008 97 38 ex 2008 97 51 ex 2008 97 59 ex 2008 97 72 ex 2008 97 74 ex 2008 97 76 ex 2008 97 78 ex 2008 97 92 ex 2008 97 93 ex 2008 97 94 ex 2008 97 96 ex 2008 97 97 ex 2008 97 98	Aflatoksinler	50
Antep fıstığından un, gıda ve toz	ex 1106 30 90	Aflatoksinler	50
Asma yaprağı	ex 2008 99 99	Pestisit kalıntıları	50
Nihai tüketim için piyasaya sürülecek işlenmemiş bütün, öğütülmüş, kırılmış, doğranmış kayısı çekirdekleri	ex 1212 99 95	Siyanür	50

*Kaynak: <https://eur-lex.europa.eu/>**

**Not: 30 Haziran 2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir.*

4.13 Bulgaristan'da Resmi Tatil Günleri

- Yeni yılın ilk günü – 1 Ocak
- Bulgaristan Milli Günü – 3 Mart
- Paskalya – tarihler sabit olmayıp, her yıl değişmektedir
- Emekçiler ve dayanışma günü – 1 Mayıs
- Bulgar Ordusu Günü – 6 Mayıs
- Slav Alfabesi ve Bulgar Kültür Günü – 24 Mayıs
- Birleşme Günü – 6 Eylül
- Bağımsızlık Günü – 22 Eylül
- Noel – 24-26 Aralık

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

- Lojistik kolaylık: Bulgaristan'ın Türkiye'ye sınır komşusu olması nedeniyle nakliye maliyetlerini ve teslim sürelerini düşürmektedir.
- Tarım makineleri ve ekipmanları: Bulgaristan tarım sektöründe büyük bir modernizasyon açığı bulunmaktadır. Ülke, kullandığı tarım makineleri ve ekipmanlarının neredeyse tamamını ithal

etmektedir. Traktörler, hasat makineleri, sulama sistemleri ve toprak işleme aletleri konusunda fiyat-performans avantajına sahip Türk üreticiler için Bulgaristan fırsat pazarı konumundadır.

- Avrupa Birliği pazarına giriş: Bulgaristan üzerinden yapılacak satışlar ve ortaklıklar, ürünlerin tüm AB pazarına gümrüksüz ve serbest dolaşımına girmesini sağlamaktadır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

- Sınır kapılarında bekleme süreleri: Tarım ihracatçılarının (özellikle yaş meyve ve sebze) karşılaştığı en kronik sorundur, dönem dönem sınır kapısındaki yaşanan teknik ve bürokratik gecikmeler de ihracatçılarımıza engel oluşturmaktadır.
- Avrupa Birliği standartları ve pestisit denetim sıklığı: AB, Türkiye menşeli birçok üründe (limon, greyfurt, kuru incir, fıstık, kimyon, kekik vb.) pestisit kalıntısı ve aflatoksin gerekçesiyle fiziki ve laboratuvar inceleme sıklıkları.
- Fiyat hassasiyeti: Bulgaristan, AB içindeki en düşük kişi başına düşen gelire sahip ülkelerden biridir; bu nedenle pazar marjları dar ve fiyat odaklıdır.
- Bölgesel rekabet: Ukrayna ve Romanya gibi ülkelerin tahıl, yağlı tohum ve hayvancılık ürünlerindeki fiyat politikaları rekabeti zorlaştırmaktadır.

7. Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

- Yerel distribütörler ve acentelerle ortaklık: Bulgaristan pazarında zincir marketlerin (Kaufland, Lidl, Billa, T-Market) payı büyüktür. Bu marketlerin rafına doğrudan girmek yerine, Sofya veya Filibe merkezli, lojistik ağı güçlü yerel distribütörlerle çalışmak en güvenli yoldur.
- B2B ve fuarlar: Pazara girişin ve doğru partneri bulmanın en hızlı yolu fuarlardır. Bulgaristan'ın öne çıkan fuarlarını raporun "Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri" bölümünde yer almaktadır.
- AB teknik mevzuatına dikkat edin: Bulgaristan'ın da üyesi olduğu AB'nin insan sağlığının, çevrenin ve tüketicinin korunması gibi temel gerekleri koruyup gözetleyen teknik mevzuatının gereklerini yerine getirin ve aranan sertifikaları eşya beraberinde bulundurun.

8. Yararlı Adresler

- Resmi Tarım ve Gıda Kurumları
 - Bulgaristan Tarım ve Gıda Bakanlığı (<https://www.mzh.government.bg/en/>)
 - Devlet Tarım Fonu (<https://www.dfz.bg/en/home>)
 - Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı (<https://bfsa.egov.bg/wps/portal/bfsa-web/home>)
- Sektörel Dergiler ve Platformlar
 - <https://www.bgfermer.bg/>
 - <https://elmedia.net/spisanie-agro-bio-tehnika/>
 - <https://praktichnozemedelie.com/>

- <https://lozaivino.org/>
- <https://bvvsbg.com/2026-1-85>
- <https://agrocompass.bg/>
- <https://oralo.bg/>
- <https://www.agrojournal.org/>
- <https://jmabonline.com/en/home>

- **Fuar Organizatörleri**

- Inter Expo Center – Sofia, <http://en.iec.bg/>
- International Fair Plovdiv – Filibe, <https://www.fair.bg/en>

9. Kaynakça

- 2025 Yılı Tarım Raporu, Bulgaristan Tarım Bakanlığı
<https://www.mzh.government.bg/en/policies-and-programs/reports/agricultural-report/>
- www.nsi.bg
- www.trademap.org
- <https://eur-lex.europa.eu>